

The background of the cover is a photograph of a snowy landscape with a church spire in the distance. A grid of white plus signs is overlaid on the sky and snow. In the top right, there is a red rectangular logo with the word 'Staro' in white. Below it is a yellow irregular shape with the text 'NATUUR EN BUITENGEBIED' in red. A large yellow abstract shape is on the right side of the cover.

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Update quickscan natuurwaarden

Groenestraat 2 te Dorst

Rapportnummer 17-0040

www.starobv.nl

Update quickscan natuurwaarden

Groenestraat 2 te Dorst

Februari 2017

Rapportnummer: 17-0040

In opdracht van: Dhr. G.A.M. Peeters
Groenestraat 2
4849 PT Dorst

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Opgesteld door: N. Arts

Kwaliteitscontrole: E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Doel	6
1.3	Zorgplicht	6
1.4	Leeswijzer	7
2	Plangebied	8
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	8
2.2	Voorgenomen plannen	10
3	Methode	11
4	Natuurwaarden	12
4.1	Beschermde gebieden	12
4.2	Beschermde soorten	13
4.2.1	Flora	13
4.2.2	Vlinders en libellen	13
4.2.3	Mieren en kevers	14
4.2.4	Vissen	14
4.2.5	Reptielen en amfibieën	14
4.2.6	Vogels	15
4.2.7	Zoogdieren	16
5	Conclusies	18
	Geraadpleegde bronnen	20
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In januari 2013 heeft Staro Natuur en Buitengebied een quickscan natuurwaarden uitgevoerd voor de herinrichting van de locatie Groenestraat 2 te Dorst (rapportnummer 12-0195). Deze quickscan is uitgevoerd met het oog op de sloop van een varkenstal en de bouw van een nieuwe loods en een woning.

In verband met het verjaren van de geldigheid van de quickscan is een update van de quickscan natuurwaarden uit 2013 noodzakelijk. Daarnaast is door veranderde natuurwetgeving (inwerking getreden Wet natuurbescherming per 1 januari 2017) de noodzaak ontstaan de plannen aan deze nieuwe wet te toetsen. In dit rapport zal het toen uitgevoerde onderzoek worden geüpdate en getoetst aan de huidige natuurwetgeving.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming van belang. Daarnaast is tevens gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf (§) 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming (wn). Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

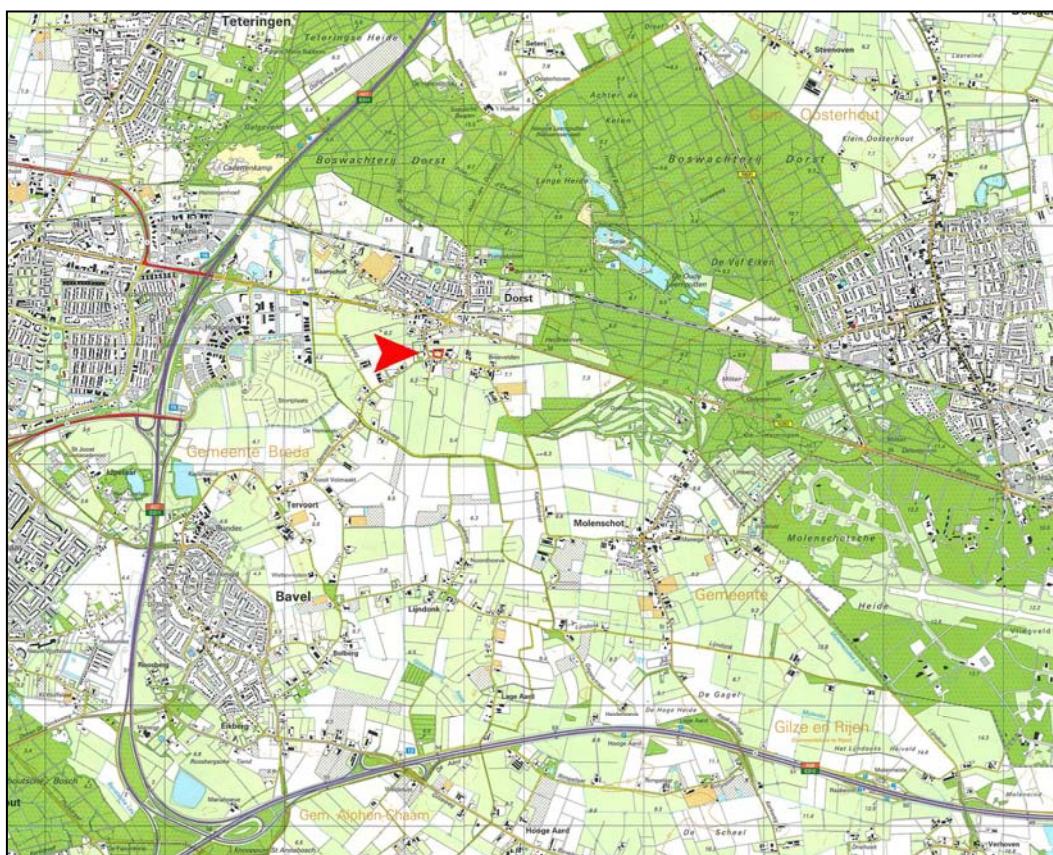
2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Groenestraat tegenover nummer 2 te Dorst. De locatie betreft het perceel kadastraal bekend Gemeente Oosterhout, sectie T, nummer 146. Het betreffende perceel ligt iets ten zuiden van de dorpskern van Dorst.

Het plangebied betreft een perceel waar ten tijde van de quickscan in 2013 een nog in gebruik zijnde varkensstal stond. De stal staat aan de noordgrens van het plangebied. Noordelijk van de stal ligt een kleine strook gras. Ten zuiden van de stal is grasland begraasd door paarden. Op het gras staan twee kleine onderkomens voor de paarden. Door het plangebied loopt een verharde weg van de Groenestraat naar de stal toe.

In de huidige situatie is de stal gesloopt en de verharding verwijderd. Verder is het terrein ongewijzigd.

Figuur 1 en 2 geven de ligging en begrenzing van het plangebied weer.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) (bron: Staal Makelaars)

Figuur 2. Begrenzing plangebied in 2012 (bron: Staal Makelaars)

Figuur 3. Luchtfoto huidige situatie plangebied (bron: kaartbank.brabant.nl)

2.2 Voorgenomen plannen

De voormalige varkensstal is reeds gesloopt. Hiervoor in de plaats zal een loods gebouwd worden van 20 x 60 meter. Daarnaast zal op de paardenwei één woning gerealiseerd worden met een tuin.

3 Methode

Doordat in 2012 het gehele plangebied is onderzocht, is voor deze update volstaan met een bronnenonderzoek. Hiermee is een beeld gevormd van de meest recente waarnemingen van (in de omgeving) voorkomende beschermde flora en fauna. In het kader van deze update quickscan flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden om de meest recente waarnemingen van beschermde flora en fauna in (de omgeving van) het plangebied in beeld te brengen. Hiervoor is gebruikgemaakt van gegevens van de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. Deze gegevens zijn een aanvulling op het rapport uit 2013. Gegevens van provincie Noord-Brabant zijn geraadpleegd om de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied inzichtelijk te krijgen.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ blijkt dat op ongeveer 4,5 kilometer ten zuidwesten van het plangebied het Natura 2000-gebied 'Ulvenhoutse Bos' ligt.

Natuurnetwerk Nederland

Zoals blijkt uit de gegevens van de provincie Noord-Brabant maakt het plangebied geen onderdeel uit van het NNN (figuur 3). Het dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel is van het NNN ligt 700 meter oostelijk van het plangebied.

Figuur 3. Plangebied ten opzichte van het NNN (groen en oranje).

Effectbeoordeling

Voorgenomen plannen zullen gezien de relatief grote afstand tot het beschermde gebied en de kleinschaligheid van de plannen geen effect hebben op het Natura 2000-gebied.

Het plangebied ligt niet in het NNN. De ontwikkeling van het plangebied zal geen negatief effect hebben op het NNN gezien de relatief grote afstand tot het NNN en de kleinschaligheid van de voorgenomen plannen.

Conclusie

Herinrichting van het plangebied zal geen negatief effect hebben op beschermde gebieden vanwege de relatief grote afstand tot beschermde gebieden en de kleinschaligheid van de plannen.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat voor een groot deel uit kort grasland. Op dit terrein is het voorkomen van beschermde planten uit te sluiten. In het plangebied zijn geen biotopen voor beschermde gebieden aanwezig. Het voorkomen van beschermde planten kan derhalve worden uitgesloten.

Conclusie

Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde planten voorkomen, vanwege het ontbreken van geschikte biotopen.

4.2.2 Vlinders en libellen

Bevindingen uit het veldbezoek van 2012 tonen aan dat in het gehele plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn en specifieke waardplanten ontbreken voor het voorkomen van beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

De situatie in het plangebied is niet wezenlijk veranderd ten opzichte van 2012. Derhalve is het aannemelijk dat geschikte biotopen en waardplanten voor beschermde vlindersoorten ontbreken. Dit in ogenschouw genomen is het uit te sluiten dat beschermde vlinders voorkomen in het plangebied.

Uit het veldbezoek van 2012 blijkt dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde soorten libellen. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is geen voortplantingsbiotoop voor libellen aanwezig.

In de huidige situatie (2017) is eveneens geen oppervlaktewater in het plangebied aanwezig. Hierdoor en doordat het plangebied voornamelijk uit korte grazige vegetatie bestaat, zijn geen geschikte biotopen aanwezig voor beschermde soorten libellen. Het is zodoende uit te sluiten dat beschermde soorten libellen in het plangebied voorkomen.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen en gezien de bekende verspreiding is het voorkomen van beschermde soorten dagvlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en slakken

Beschermde soorten houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Beschermde waterkevers en aquatische slakkensoorten platte schijfhoren en Bataafse stroommossel zijn afhankelijk van permanente wateren. In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor beschermde soorten slakken en kevers. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissen voorkomen in het plangebied.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissoorten voorkomen in het plangebied.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Volgens de 'Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers & Van Delft, 2009) en het waarnemingenoverzicht van 2009 (Van Delft et al., 2010) zijn binnen enkele kilometers afstand van de onderzoekslocatie de volgende amfibiesoorten soorten waargenomen: Alpenwatersalamander, kamsalamander, vinpootsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, heikikker, bruine kikker en bastaardkikker. In de buurt van het plangebied komt volgens de geraadpleegde bronnen de reptielsoort levendbarende hagedis voor.

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Hierdoor ontbreekt het in het plangebied aan voortplantingsbiotoop voor de genoemde amfibiesoorten. Door het ontbreken van struweel of een bosschage is het plangebied ongeschikt als landbiotoop voor Alpenwatersalamander, kamsalamander en vinpootsalamander, bastaardkikker en heikikker. De heikikker en de genoemde salamanders komen waarschijnlijk voor in de vennen van het natuurgebied Boswachterij Dorst.

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als landbiotoop door de kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker (alle §3.3 wn).

Voor de levendbarende hagedis geldt dat in het plangebied geen geschikt leefgebied voor deze soort aanwezig is, vanwege het ontbreken van structuurrijke vegetatie. Het voorkomen van de levendbarende hagedis in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten. De levendbarende hagedis komt waarschijnlijk voor in de Boswachterij Dorst.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt om te dienen als landbiotoop voor de minder kritische soorten van §3.3 (wn): bruine kikker en gewone pad. Door de voorgenomen plannen zal een deel van het leefgebied van deze soorten verdwijnen.

Mitigerende maatregelen

Voor de kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad (§3.3 wn) geldt in de provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Conclusie

Het is mogelijk dat kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad het plangebied als landhabitat gebruiken. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op deze soorten. Voor deze soorten geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

4.2.6 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek in 2012 zijn in het plangebied enkele algemene cultuurvolgende vogelsoorten waargenomen, waaronder merel, houtduif, ekster en kraai. Het hele plangebied is voor algemene cultuurvolgende- en struweelvogelsoorten geschikt als leefgebied.

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen en/of sporen van vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is waargenomen. Wel is op het perceel ten zuiden van de Groenestraat een huismussenkolonie waargenomen. Deze huismussen bevinden zich in de tuin van de woning. Het is zeer aannemelijk dat de huismussen broeden in de tuinen in de buurt van het plangebied. Mogelijk komt een enkele huismus foerageren in het plangebied.

Het plangebied zelf biedt geen gelegenheid tot nestelen door het ontbreken van struweel en hagen. Het plangebied biedt foerageergebied voor cultuurvolgende vogelsoorten.

Effectbeoordeling

Als gevolg van de voorgenomen plannen zal weinig veranderen voor vogels. De stal maakt plaats voor een loods. Daarnaast zal een woning gerealiseerd worden. Deze woning krijgt een tuin. Als deze tuin enigszins groen wordt ingericht zal de nieuwbouw van de woning een verbetering van het leefgebied

betekenen voor de huismus en andere vogelsoorten door het creëren van nestgelegenheid.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Omdat er geen nestgelegenheid is voor de huismus zullen voor deze soort geen negatieve effecten optreden. De kwaliteit en kwantiteit van het foerageergebied blijft hetzelfde. Mitigeren voor de huismus is daarom niet noodzakelijk.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied en broedgebied voor algemene cultuurvolgende- en struweelvogelsoorten. Daarnaast komt de huismus voor in de omgeving van het plangebied. Deze hebben hun broedgebied in tuinen rondom het plangebied. Negatieve effecten op deze soort zullen niet optreden. Rekening houdend met de hierboven beschreven mitigerende maatregelen, zullen de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op vogels.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, Brandts vleermuis en watervleermuis (alle §3.2 wn) voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen of bomen aanwezig die kunnen dienen als vleermuisverblijfplaats. Belangrijke vliegroutes zijn niet aanwezig in het plangebied vanwege het ontbreken van groenstructuren.

Overige zoogdieren

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor een aantal grondgebonden zoogdieren geschikt is als leefgebied. Van het konijn (§3.3 wn) en de mol (niet meer beschermd) zijn in 2012 sporen gevonden. Daarnaast kan het perceel geschikt zijn als leefgebied voor egel en diverse muizensoorten (alle §3.3 wn).

Ten noorden van het plangebied komt de eekhoorn (§3.3 wn) voor. Deze soort komt voor in de Boswachterij. Het plangebied is door het ontbreken van bomen ongeschikt voor de eekhoorn.

Effectbeoordeling

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren: konijn, egel en diverse algemene muizensoorten (§3.3 wn) het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. Mogelijk heeft de herinrichting een negatief effect op deze soorten.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Doordat in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied beschikbaar blijft, hebben de ontwikkelingen geen negatief effect tot gevolg ten aanzien van het foerageergebied van vleermuizen.

Na herinrichting blijft het plangebied even geschikt als foerageergebied. Negatieve effecten op het foerageergebied en vliegroutes zijn niet aanwezig.

Mitigerende maatregelen

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 van de Wet natuurbescherming geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied; konijn, egel en diverse algemene muizensoorten. Voor deze muizensoorten, egel en konijn (§3.3 wn) geldt in Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

Conclusie

Voor de muizensoorten en egel en konijn (§3.3 wn) geldt in Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn uit te sluiten. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen of bomen aanwezig die kunnen dienen als vleermuisverblijfplaats. Belangrijke vliegroutes zijn niet aanwezig in het plangebied vanwege het ontbreken van groenstructuren.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Op ongeveer 4,5 kilometer ten zuidwesten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos.

Het plangebied ligt niet in het NNN; het dichtstbijzijnde natuurgebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN is ruim 700 meter oostelijk gelegen. Herinrichting van het plangebied zal geen negatief effect hebben op beschermde gebieden hebben vanwege de relatief grote afstand tot beschermde gebieden en de kleinschaligheid van de plannen.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor beschermd zijn onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. In het plangebied en direct daar omheen blijft voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. Derhalve hebben de voorgenomen plannen geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten.

Als het bouwrijp maken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende algemeen voorkomende vogelsoorten. In de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn uit te sluiten. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen of bomen aanwezig die kunnen dienen als vleermuisverblijfplaats. Belangrijke vliegroutes zijn niet aanwezig in het plangebied vanwege het ontbreken van groenstructuren.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 van de Wet natuurbescherming geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op deze soorten. Voor deze soorten geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Het is mogelijk dat bruine kikker en gewone pad het plangebied incidenteel als landhabitat gebruiken. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op deze soorten. Voor deze soorten geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	§3.3 wn	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 wn	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Foerageergebied	Nee	-	-
Vogels	§3.1 wn (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Huismus	§3.1 (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Creemers R. et al., De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9, RAVON, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2009.
- + Delft, Van J.J.C.W. et al. Waarnemingenoverzicht 2009, RAVON 38, jaargang 12, nummer 4, Stichting RAVON, Nijmegen, 2010.
- + Dijkstra K, D, B. et al., De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4, Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2002.
- + Bos F. et al., De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7, De Vlinderstichting, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2006.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H. et al., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.

Internet

- + www.brabant.nl
- + Begrenzing NNN: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>, 15-2-2017
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	Categorie 2 (§ 3.2 Wn)	Categorie 3 (§ 3.3 Wn)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.